

Kommissorium for Landsbyudvalget:

Formål

Landsbyudvalget skal gennem sit virke bidrage til såvel at igangsætte som understøtter udviklingstiltag i Skive Kommunes landsbyer og landområder - med fokus på, at der sker en udvikling overalt i kommunen og med respekt for at der er forskellige kulturer og forskellige styrker i de enkelte lokalområder.

Udvalget skal primært have fokus på de overordnede linier i udviklingsarbejdet og kan i mange tilfælde være borger- og projektgruppers indgangsvinkel til det kommunale system. Udvalget skal bl.a. gennem sit virke og sin arbejdsform sikre en hurtig sagsbehandling.

Organisering

Landsbyudvalget organiseres som et selvstændigt udvalg under økonomiudvalget.

Landsbyudvalget sekretariatsbetjenes af afdelingen for By- og Landsbyudvikling. Lederen af Erhvervs- og Kulturforvaltningen kan deltage i møderne.

Arbejdsopgaver

Landdistriktpolitik:

Udvalget er tovholder på, at der i løbet af valgperioden og med inspiration i de mange projekter udarbejdes en landdistriktpolitik for udvalgets fremadrettede arbejde.

Landområderne i Skive Kommune er ikke ens. Derimod eksisterer der for de enkelte områder en række lokale ressourcer og vilkår, som på én gang giver unikke udfordringer og udviklingsmuligheder. Det er afgørende for udviklingen af kommunens landområder, hvorledes disse lokale ressourcer og vilkår udnyttes og omsættes.

I en effektiv udviklingsstrategi må udgangspunktet være såvel de lokale, de kommunale som de regionale ressourcer, samt de processer og rammer, der kan udvikle disse. Der er med andre ord behov for at finde ud af "hvad der virker" frem for "hvad der er problemet".

Det nye landdistriktsprogram fra EU understøtter denne tilgang til udviklingen og er udtryk for et politisk ønske om at støtte landdistrikterne, således at disse i højere grad kan følge udviklingen i resten af landet.

Landdistrikterne i Skive Kommune er præget af mange aktører, som har mange forskellige holdninger til og interesser i, hvad der skaber udvikling. De forskellige aktører har ofte i praksis forskellige perspektiver, som er bærende i deres indgangsvinkel til landdistriktsudvikling. Tre overordnede bud på perspektiver, der i dag spiller en væsentlig rolle i landdistrikterne, er:

- Arealforvaltning
- Innovation og konkurrenceevne
- Bosætning, livskvalitet og lokaldemokrati

Perspektivet omkring arealforvaltningen fokuserer på forvaltningen af det åbne land, herunder de natur- og landskabsmæssige ressourcer i tilknytning hertil. Netop på dette område er der en lang tradition for konflikt mellem landbrugs- og naturinteresser. Begge interessegrupper er kendetegnet ved, at de også er præsenteret via organiserede professionelle talerør, der også indgår i en landdækkende debat. Offentlige myndigheder, lokale beboere m.fl. har ligeledes en aktie i området.

Innovation og konkurrenceevne er et perspektiv med omdrejningspunkt omkring erhvervsudviklingen i landdistrikterne. Landbrugssektoren repræsenterer flere indgangsvinkler til erhvervsudvikling, herunder det moderne intensive landbrug kontra lokalt forarbejdede specialprodukter. Fremstillingsindustri har i forskelligt omfang fokus på omkostningsreduktion og innovation, mens turismen i høj grad er en stedbundet aktivitet. Offentlige erhvervsfremmeaktører har et bredere perspektiv, herunder med fokus på lokalt entreprenørskab.

Perspektivet omkring bosætning, livskvalitet og lokaldemokrati har ofte udgangspunkt i lokale borgere og ildsjæle med udgangspunkt i foreningsarbejde. De lokale kan ses som talerør for lokale behov og problemer, såvel som modvægt til de mere organiserede og professionelle aktører på området. Her kommer der et naturligt fokus på en indsats, hvor der er lagt vægt på kulturelle og sociale forhold i nærmiljøet. Dette perspektiv har ofte været bærende i den hidtidige landdistriktsindsats.

Alle tre perspektiver er mere eller mindre til stede blandt aktørerne i Skive Kommunes landområder. Landdistriktspolitikken må derfor tage højde for dette. Det bliver i den sammenhæng en væsentlig udfordring i, at få de professionelle aktører og lokale kræfter ind i en frugtbar proces og dialog, der kan give energi til udvikling af landområderne. Alt afhængigt af udfordringen og perspektivet skal forskellige aktører kunne tage bolden op og indgå i udviklende netværkssamarbejder.

Landsbyudvalget vil med udgangspunkt i landdistriktspolitikken være en aktiv medspiller i Skive Kommunes løbende strategi- og kommuneplanlægning.

Økonomi:

Landsbyudvalg har ansvaret for et særskilt kommunalt budget.

Udvalget fungerer således (i samarbejde med det administrative system) både som et filter og en guide for mange projekters behandling i det kommunale system.

Udvalget har i princippet 3 handlemuligheder:

1. At meddele tilsagn (eller afslag) inden for eget budget.
2. At meddele tilsagn til en del af projektet og videresende projektet til et andet udvalg – med henblik på mulig medfinansiering af projektet.
3. At videresende projektet til et andet udvalg.

Udvalget arbejder i alle 3 tilfælde aktivt med fundraising i forhold til såvel EU-puljer, nationale danske puljer, private puljer m.v.

I denne forbindelse indgår udvalget aktivt i organiseringen af en ny Lokal AktionsGruppe (LAG) under EU's Leader+ initiativet.

Forsamlingshusudvalg:

Udvalget foranlediger, at der nedsættes et særskilt forsamlingshusudvalg, således at de mere driftsorienterede opgaver vedrørende forsamlingshusene adskilles fra de mere udviklingsorienterede opgaver.

Forsamlingshusudvalget har ligeledes ansvaret for et særskilt kommunalt budget. Forsamlingshusudvalget holder møde mindst en gang om året.

Arbejdsform

Nærdemokrati er kernen i udvalgets arbejdsform. Dialogen mellem borger- og projektgrupperne og Landsbyudvalget (det administrative system) er det væsentligste værktøj i udvalgets arbejde med nærdemokrati. Udvalget har i denne sammenhæng mulighed for at prøve nye nærdemokratiske metoder af. Nøgleordene i arbejdet er: Forankring, inspiration, projekter, processer og dialog.

Forankring er en helt grundlæggende forudsætning for alle udviklingsprojekter i landsbyerne. Når projekterne bliver ordentligt forankret, styrkes de betydeligt. For borgerne skaber forankringen meningsfulde projekter. Forankring er at skabe accept.

Hvis accepten er der, udløses borgernes ressourcer, forløbet bliver dynamisk og det givne projekt har langt bedre chancer for at overleve.

Forankring betyder også, at man tager udgangspunkt i landsbyens egne forudsætninger, da der vil være forskellige styrker og svagheder i alle landsbyer og derfor også forskellige processer og projekter.

På linie med forankringen er det i mange tilfælde lige så vigtigt at de enkelte borger- og projektgrupper tilføres inspiration udefra, således at de normale

mønstre i landsbyen brydes. Udvikling kommer ikke bare af sig selv – der skal arbejdes med den.

En af udvalgets opgave bliver derfor at tilføre processen noget nyt udefra, så borgerne inspireres til at tænke nyt og større end de typisk er vant til i kommuneregion.

Når man arbejder procesorienteret er det vigtigt at fokusere på processen og ikke så meget på slutproduktet (byparken, blomsterkummerne etc). Procesarbejde er en langtids- "investering" – det er besværligt i starten, og tidskrævende, men skaber ejerskab og medansvar, hvilket giver meget bedre udviklingsperspektiver og et bedre afsæt for den efterfølgende drift.

Erfaringen kan overføres til andre projekter og efterhånden opstår en vis rutine. Selvom en blomsterkumme måske ikke er det mest oprivende resultat af en indsats, har selve processen med at få en ide, bearbejde den og få den gennemført stor værdi, fordi den netop kan videreføres til næste trin, næste projekt.

Et af de vigtige – og tidskrævende – aspekter ved procesarbejde er at sørge for at alle aktører er med på hvad der sker – de skal helst flyttes mentalt "samtidigt", så det ikke er nogle få, der styrer projektet og ikke har de andre med, men der samtidig er skred i tingene.

Yderligere er der den kvalitet ved procesarbejdet, at det styrker netværkene både i de enkelte byer og på tværs af by- og kommuneskel.

Dette kræver også at politikerne og embedsmænd har mod til at "give slip" og til en vis grad miste styringen. Den traditionelle rollefordeling i det repræsentative demokrati, hvor politikerne ser det som deres opgave at bestemme og prioritere, må neddæmpes til fordel for en demokratiopfattelse hvor samtalen (dialogen) er i centrum.

Hvis man følger borgergruppernes arbejde løbende, kan man være klar, når det er tid for at skubbe i en bestemt retning eller tilføre ny inspiration. Det kræver ressourcer at følge projekterne så forholdsvis tæt, men man undgår kedelige situationer med stopklodser for projekter sent i forløbet. Kommunen bliver en medspiller frem for en modstander.

Det er i den forbindelse en vigtig del af arbejdsformen, at udvalgets medlemmer og funktion er synlig i de respektive lokalområder. Der skal i den forbindelse løbende udarbejdes diverse informationsmaterialer, som kan understøtte dette arbejde.

Foruden at understøtte udvalgets arbejde skal forvaltningen bistå borgergrupper, arbejdsgrupper m.v. i arbejdet med projektudvikling, projektstyring, budgettering, fundraising, projektgennemførelse m.v.

Medlemmer

Landsbyudvalget består af minimum 13 medlemmer – heraf 5 politikere.

Der indgår således altid mindst 8 borgere i udvalget, således at borgerne altid er i flertal i forhold til politikerne.

Politikerne udpeges for hver valgperiode – og er permanente medlemmer af udvalget. 6 borgere vælges inden for 6 lokalområder (kortbilag vedlagt), som permanente medlemmer af udvalget. Borgerne vælges for en 4-årig periode, første gang i foråret 2007. Ved første valghandling i 2007 vælges 3 borger (lodtrækning) kun for en 2-årig periode, således at der fremadrettet ikke sker en samlet udskiftning af alle borgerrepræsentanter på en gang. Der foretages således en valghandling hvert 2. år.

Yderligere ca. 4 borgerne (uden stemmeret) udpeges løbende (af udvalget) for en variabel periode (f.eks. 1 eller 2 år), og således at de altid repræsenterer igangværende projekter.

Møder

Landsbyudvalget holder møde 4 gange om året – efter en fast mødeplan. Møder herudover aftales efter behov.

Geografisk afgrænsning

Landsbyudvalgets geografiske kompetenceområde omfatter hele kommunen undtagen byzonearealerne omkring Skive (kortbilag vedlagt).

Baggrundsmateriale (foreløbig opremsning – suppleres løbende)

- ”Skive – Vi gør det!”: Vision, strategi og handlingsplan for Skiveegnen, august 2006.